

UNIVERSUL

Literar

Director: STELIAN POPESCU.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

11, STRADA BREZOIANI, 11

REVISTA
SAPTAMANALAPREȚUL 50 BANI
Abonament 26 Lei pe an

BCU Cluj / Central University Library Cluj

SUMAR:

- Șerban Bașcovici . . . *Ferichrea.*
 Smara *Marșul funebru.*
 Ana Niculescu-Co-
 dreanu { *Norocul.*
 Vintilă Panta *Poveste cu tâlc.*
 Petre I. Ghiță *Zi cu zi.*
 M. Munteanu *Destin.*
 C-tin A. Ghika *Toamna,*
 Virgil Broscărescu. . *Patria.*
 G. Baiculescu *Relly.*
 N. Ghindaru *Eram numai o umbra.*
 Delamare *Ideile unui prost.*

Mișcarea artistică

- N. Macedonski . . . *In loc de cronică teatrală.*

CERETI

Marți 31 August 1920

No. 30

DIN

ZIARUL**Științelor Populare****și al Calătorilor***care cuprinde***Fotografii alese și
articole instructive**

Citiți regulat

Veselia

Cel mai răspândit

Și plin de humor ziar

— Care apare Joia —

și se vine cu 75 b. exempl.

Ion I. Greculescu

Advocat

Fost Comisar Regal C.-Marțială

Str. Răsuri 35

Telefon 28/15

Vasile St. Cristodorescu

Advocat

Str. Răsuri 35

Telefon 21/58

N. FLORIAN

ADVOCAT

Strada Vântului No. 12

PREDA NICULESCU

ADVOCAT

Str. Școlii No. 14

S'a reîntors

Doctor ROSEN CABINET MODERN
de Electricitate medicală

BOLI NERVOASE și INTERNE

INGRIJIREA FEȚEI, singurul specialist. Vindecă: **Neurastenla, Fobii** (frici prin med. Dubois). Impotența, Paralizii, Goli de plept, etc. **Distruge**: Perii de pe obraz, pletrul, negi, etc. Str. Șoareșului 3 (Gavaci). Cons. 7¹/₂, dim.-6¹/₂, seara.**IMPORTANT**

Societatea Viticultorilor din Ermetek-Crisana, oraș d-lor Podgoreni

5 Milioane vite albe și**Producători direcți crescute de 2 ani**

Variatățile cele mai recomandabile

Bine sudate, bine dezvoltate și perfect autentice

Pentru orice informațiuni, Comenzi Cataloge și cereri de reprezentanțe pentru centrele din România-Mare se vor adresa:

Singurului nostru reprez. și Depozitar General

Leon Löbensohn & C-o.

Agentură și Comision, Botoșani 326

3.000.000 Vite albe crescute în doi ani

2.000.000 producători direcți crescuți 2 ani

**Proprietari rurali
Agriculi
Obștii sătești**

In zilele de vineri 27 până Luni 30 August inclusiv vor avea loc de la orele 9—11 a.m și 4-7 p.m demonstrații de arătură la ferma aerastrau a Ministerului de domenii cu tractorul

HANSA-LLOYD

Domnii vizitatori vor avea la dispoziție pentru duși în oraș automobile cari vor pleca din piata teatrului la ora 9 dim. și 4 d. a. Doritorii a lua parte sunt rugați a se înscrie la: D-nii WIEDER & co. Soc. în nume colectiv Pas. Imobil ara scara C. III.

Reprezentanța generală pentru România unde se pot primi prospectele și explicațiile necesare.

Un bufet rece va fi la dispoziția D-lor vizitatori

UNIVERSUL LITERAR

FERICIREA

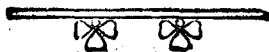
O, vânzătoare de iluzii, aruncă-ne pe drumuri flori...
Vrem florile din care astăzi tu nu ne dai decât parfumul...
Nu vezi ce prăfuit e drumul
Pe care treci cum trece luna, abia zâmbind la trecători?
O, vânzătoare de iluzii, aruncă-ne pe drumuri flori..

Ai amăgit pe om cu visul
Și i-ai pătruns tiptil în suflet prin poarta visului,
Dar el
Când s'a trezit, erai departe, și-a început să te urmeze
Ca'n zarea sudicei Sahare mirajul unui alb castel...
Tu ești sirena care cântă... dar noi cu brațele deschise
Zadarnic rătăcim pe mare căci suntem surzi ca și Ulysse...
Tu ești năluca veșniciei ce ne zâmbește din culise
Când noi jucăm o clipă numai aceeaș dramă
Și murim...
O, tu ești podul de aramă
Ce niciodată nu se lasă pe lanțurile-i ruginite
Ca să putem intra o clipă în casa ta să poposim...
Și pentru toți tu ești vieța ce nu zâmbește decât mâine,
Iar pentru cei flămânzi și mulți
Tu ești neantul sau o pâine!
Dar omul te visează într'una, cu ochii nchiși te urmărește,
Și cât trăește... cât trăește
Îi spui mereu — ademenindu-l cu-o zâmbire —
Fii fericit privind la fericire...

Ai amăgit pe om cu visul
Și i-ai lăsat printre talazuri pierdut să-și caute-o cărare
Când tu păreai un țarm cu soare fugind mereu din zare'n zare...
O, tu ești farul ce iubirea îl reaprinde când s'a stins
Și când în larg îndrăgostiții așteaptă'n raza lui scăparea...
Tu ești azurul unde-o clipă — le'naltă sufletul aprins
Ca o rachetă — sărutarea...
Ești fulgerul ce scânteiază
În ochii lor întunecați
Când buzele se'mpreunează,
Și ești oglinda'n care dâșii se pot privi îmbrățișați...
Tu ești comoara'n veci ascunsă iar ei sunt săpa și țărâna...
Ei sunt arcușul și vioara, dar ca să cânte, tu ești mâna.
Tu pleci odată cu iubirea
Și parcă mori când pleci cu ea...
Dar omul te-a visat într'una chiar când iubirea lui murea...
Și când iubea... o, când iubea
Î-ai spus mereu — ademenindu-l cu zâmbirea —
Fii fericit iubind iubirea...

Și-atunci când istovit de boală,
Sporindu-i setea de vieță tu i-ai întins o cupă goală,
Și când din umbră coasa morții ne'nduplicate il pândea,
Crezu că tu ești veșnicia spre care-l duce nimicirea...
Dar când murea... o, când murea
Văzu că moare Fericirea...

Șerban Bascovici,

MARȘUL FUNEBRU

În saloanul doctorului Ariano d'n Bulevardul Carol s'auzira ultimele acorduri ale marșului funebru de Beethoven, cântat de Mioara Ariano la pian, apoi ea închizându-l, tânăra femeie își dete capul pe spate, îl sprijini de fotoliul de lângă fereastră unde s'asezase, șterse o lacrimă și rămase pe gânduri. Inima ei tristă să sbătea între iubire și datorie. Cântecul său îi răsună în suflet. Tropăitul asilor deja carul mortuar, imitat așa de bine de marele artist în compoziția sa, jalea soțului și a celor trei fii și săi Mario, Rodolfo și Giulio, parcă erau exprimate de marele maestru numai ca toți aceștia d'n familie să deplângă moartea ei sufletească. Căuta eu-vaste de mângâieri. Marșul răsună în capul ei mereu, mereu și totuși nu găsea nimic pentru toți ai săi, pentru toți cei cari o jeleau, căci pe vocile dânsa de ei acum părea că d'ai săi se despărțise. Singură îi plângea viața sfârșită între aceste ziduri largi și polete între aceste slabe simpatii familiare, cari pe ea n'o sedusese, n'o încântase, n'o transportase în lumea ideală în lumea visurilor trandafirii, unde ea sperase să s'azeze și să trăiască vecinic cu'n soț model și cu copiii îngerași.

Întoarsă din străinătate Mioara de unde dobândise o cultură superioară, credea că va avea prilejul să-și câștige singură existența, dar n'apucă să iasă cu mama sa în lume, că doctorul Ariano, uimit de saltățile sufletesti și a frumuseții ei, o ceru în căsătorie. Gren și numai în urma insistențelor familiei, fata consimți a se înhăma la jugul gren al căsătoriei, pentru care zicea că ea nu se simțea erelată. Gelos peste fire, Ariano, n'o ducea nicăieri și de unde fata arescuse cu gândul d'a se urca pe sumele gloriei prin talentul său artistic, s'afundase în negurile vieții cașnice.

Trăia lângă un soț ursuz, înform, trivial, agărcit, violent și între cei trei feciori, cari moșteșiseră pe d'antregul caracterul pătatului lor. Toată ziua desi avea

servitori destui, îi era răpită cu treburile casei. Măna pe carte ori pe pian o punea rara și atunci în trielare o prindea greu în mejele sale. Plângea, își blestema soarta și poate viața nu i-ar fi părut atât de goală, de tristă, de uniformă și de banală, dacă ar fi avut pe lângă dânsa un singur suflet căruia să se destăinuască și acel suflet s'o înțelegea și care să bată măcar un minut și pentru ea.

Se făcură mărisori copiii și câte trei urmau la școală, grijile se amulțiseră și greu îi era să lupte cu aceste caractere acre și nesuferite pe cari ea obosise, nu putea să le mai înfrâneze, să le mai domolească cu nimic. Când gândea că potoliți unul, începea altul când isprăveau copiii începea Ariano, când înceta aceste eu răcnetele și eu cuvintele aspre și triviale se porneau pe certuri, pe furturi și pe păgubi slugile. Toate se spârgeau în capul Mioarei, ea era vna la toate. Îi ajunsese viața acină tocmai oănd era în floarea vechii, tocmai când farmeciile femeii frumoase s'zvăntau mai puternice, mai calde, mai străgătoare.

În casa lor intra rar altă lume, afară de elenții doctorului și de meditaorul copiilor, d Părvan Raclis, student la Universitate. Aceștia avusesse ocazia s'ziste de multe ori la certurile dintre soții Ariano și să deplângă soarta Mioarei și câte odată s'o consoleze, când lacrimile îi inundau pe față și pieptul îi era înabusit de susepne. Atunci ea s'azeza la pian, cânta marșul ei favorit, apoi terminându-l, plângea, plângea de uda pământul, zicând că la groapă se ducea, însăși plâpânda și adrobta sa inimă.

Într'unul din asemenea momente se găsea Mioara, când intră pe ure Părvan Raclis, care, profitând de aceste minute, saruncă la picioarele ei și-i zise:

— Aide, scumpă și nenorocită ființă, aide, ridică-te d'aceia, ies din casa aceasta d'aurita și soții-

oasă, dar unde nu este loc pentru d-ă Aide, am ascultat iar, peoă a suta oară, acest marș funebru și mințea mi s'a întunecat, nima și s'a cutremurat de durere. Păi când d-ă să fii roaba caprițelor unui om, care nu te iubeste, și nor copii cari nu te ascultă, și nor servitori, cari sunt unelți soțului d-tale, aide, nu vezi că a ci uai nici o stăpânire, nici satisfacere nioi o iubire? Toți d-ă d-ă profită și toți te amărăte le critică și te urăsc? D-ă să un soț, ei ai un găde, n'ai copii ei serpi, serpi, cari se țărăsc și învenineză sufletul. Adinecă abier, când te-au auzit cântând iar marșul, te-au criticat...

N'apucă să sfârșească acest cântec și, doctorul Ariano, care ascultase pe la ure, intrând în casă cu cei trei copii ai săi și cu te volverul în mână se repezi în ure Părvan; te știa, care era om și ternic, sculându-se din genunchi, izbuti, c'o mână, să îi la arma și arunce pe fereastră, și d'cealaltă să înlătore pe Ariano, care se repezise să-și sugruma soții. Copiii țipau, oât le era gura; și doctorul cu ochii ieseți din orbite, strigă :

— Copii iată mama voastră ne desfrănata asta vă jur, voi și n'o iertati și să n'o mai cunoașteți nioiodată!

Sulgile auzind zgomotul intrară în casă și, în fața lor, cei doi și vinovații trebură s'ascultă ce mai groznicie însuște.

Copiii întoarsesă capul dela ei, ma lor, servitorii răsăra d'asa și până, care fu trimisă, în urma încheierii unui proces-verbal, să dăloe la tribunal.

Pe când se petreceau toate acestea în capul și în'ma Mioarei răsunau ultimele note ale marșului funebru de Beethoven în fraințea ei, nu mai vedea decât oiochii și carul funebru care peoă o ducea pe ea înainte, tot mai spre pierzare!

Pârvan Raclis era de neam nobil; părinții săi, oameni sărmani, trăisese multă vreme la Baleni, apoi se mutaseră la vica ce aveau în Valea Mielilor, de unde ieșeau din cauza greutăților vieții și a împovăratei lor familii. Meditații în mai multe case avuțe. Raclis căpătase oarecerc smălțuială și cine nu-l cunoștea obârșia îl putea lua drept un băiat de familie săracă, de om cu educație îngrijită, dar cine trăia în apropierea lui, vedea îndată în el pe omul de rând, pe ființa fără inteligență mare, care muncea numai ca să-și ajungă, vedea pe artistul Chipeșii, coltic și apropiat, atrăsese atenția Mioarei și adegatori, după ce terminase lecțiile cu copiii, intra în vorbă cu dănea și discuta arta, știința, muzica, literatura, zi cu zi, jumătate din vorbele ei, oarecercite dobândite în școlile dela Dresda și dela Berlin. Mult îl murea pe student răbdarea acestei femei care pe lângă cultură avea și o avare însemnată, luera pentru care o și luase doctorul Ariano, de origine italian și care de multe ori, fără vină, îi făcea traiul deșert de greu și de amar.

Că era de împovărată și de sădută, cât era de deghetată și de tristă, dar cu distincțiunea sa la mure, în port și mai ales în vorbire, atrăgea pe oricine avea curaj să intre în conversație cu dănea.

Bar oădeau asemenea împrejurări, căci ziua îi era prinsă cu casa și la spectacole și la petreceri, Ariano n-o dusese niciodată, fusesse aceste alăbiciuni, Raclis, avuse grija să le învedereze Mioara, căreia îi spunea mereu, că ea nu trăiește ca toată lumea.

Femeile, chiar și cele mai sărmane, nu duc viața asta de pustăci cum faci dăta, îi repeța el și de câte ori o găsea singură. Viața lui învedera plină de farmec și de poezie. Doar unul ca dănsul care îl cunoștea toate celelătările, ar putea să-o facă fericită. El stia bine că Mioara avea o zeatre mare și de care ar putea profita. Incepută să încetul între dănsii se el, căutase un fel de prietenie, mai ales de când între soții izbutise să ajungă gămănta discordiei. Stă-

dentul îi istorisea peripețiile prin care trebuia să treacă, până să-și ia licența în drept; ea îi destăruia oarecerc îndura de pe urma cludățeniilor lui Ariano, așa că zilnic Pârvan, îi căpăta încrederea, zilnic făurea în gând planul unui divorț de pe urma căruia el să-și poată termina studiile la Paris și în țară să ajungă o persoană utate Altfel cum, când n'avea nici avere nici protecție?

Ultima convorbire a lor se opri se tocmai asupra acestui punct. Nu oțteza însă să-l atace fără succes. Momentul îi păruse prielnic și chiar și izbuti căci Ariano și sparge casa, pierdu soția, își risipi copiii doar de pe urma primei doliului intrigant, care, ani de zile, lucrase ca să dărâme o căsnicie din temelii. Și ce-i păsa, ce pierdea el? Altfel trebuia să se întoarcă în Valea Mielilor și nu acesta era programul parvenitului.

Poate că doctorul Ariano nu era așa plin de cusururi cum îl învederese Pârvan Mioarei. Poate că seriozitatea lui venea din grija ce avea pentru ziua de mâine. Poate că ea, față de soțul său, nu arătase nici cea mai mică simpatie și răccala ei îl covârșise. La aceștia toate cine să ougete? Educația ei era ca a tutulor fetelor slabă, în oarecerc privește orice datorie căsnică. Ce visase Mioara și ce trebuia să facă zilnic în coprinăul regalității ei? Dar ști femeile să mănăiească frând de cur cu care trebuie condusă o căsnicie toate căsătorile ar fi trainice pămice, fericite! Dar..

Divorțul Mioarei fu pronunțat în favoarea soțului, în seama căruia și se lăsă copiii. Cu greu Mioara își luă înapoi sculele, averea și, în urma atâtor amăgiri, crezu că scorta va avea milă și de dănsa.

Raclis izbutise de și lua și licența, și pune mâna pe sufletul și pe averea Mioarei.

Plecără la Paris cu gândul d'ă găsi acolo pacea și fericirea, după care suspinaseră amândoi timpul cât ținuse divorțul.

Pârvan s'arătă supus blând, în datoritor și amabil; meru era surăzător și plin de cuviute blăjime pentru Mioara

Sub o înfățișare duioasă, pe care ea n'o văzuse niciodată la Ariano, izbutise să obțină dela ea tot ceea ce era un profit pentru dănsul, o ruină pentru această nenorocită femeie care părăsise casa, soț, copii, în speranța unei iubiri sincere și desinteresate.

Cine să cugute să se teamă de ziua de mâine și viitorul îl înfățișa el plin de farmec, de blăgăte de poezie. Păurind la planuri cari de cari mai fantastice și mai ademenitoare. Mioara nu mai exista decât prin dorințele și voința lui Raclis care îi zicea:

— Vom merge la Paris și trăim acolo fără grije, neimpedecați, ne, avionați neturburăți de nimeni; vom gusta fericirea da, da, am suferit destul, păsărico, aide grăbește te să plecăm; aici e de ne-auferit. Eu voi învăța ca să-mi iau doctoratul; tu mi vei cânta cântare de veselie. Pe pianul ce ți volu cumpăra acolo nu vei mai pune mâinele ca să-i răsune iar elapele: „MARȘUL FUNEBRĂ” sub aceste degete trandafirii.

Ca o copilă răsfățată, dar simpatică, blândă și ascultătoare, se lăsa să fie dusă, de o zi pe alta — Mioara, Viața și se păru ușoară și plină de neăntare. Raclis, începută studiile pentru doctorat, luera greu, deoarece nu era o capacitate, nu cunoștea limba și avea multe și grele lucrări de făcut, cu care să lupta până târziu să i le explice, să i le comenteze Mioara. La început el o punea în serviciul lui mai mult cu rugăciuni blăjine, apoi, mai la urmă, îi impunea o muncă peste puterile ei, iar când n'o termina, era înfruntată cu vorbele cele mai grele, de ajunsese să se mire de răbdarea ei oamenii din toată penșiuenea unde locuia.

Încetul cu încetul, cu cât iubirea ei creștea, cu atât răbdarea și ajutorărea, îi se părea meru că ea era de vină și, îndoite silințe și da ca s'ajute pe Raclis în căștișgarea unui nou titlu, mai ales că, după dobândirea acestuia, ei trebuia să se cunune și să se întoarcă în țară.

(Va urma).

SMARA.

Z I C U Z I

TACERE

Cu fiecare clipă care trece, mă încătusează aducerile aminte și dorul tot mai tare mă cuprinde, păiejenis țesând pe gândurile mele și pe simțuri.

Cu fiecare clipă care trece...

As vrea tăcere jur în jur, nici urmă de șoptă să nu clatine liniștea greoaie ; as vrea să atipească toată ființa și în liniștea năprasnică ce mă va înlăntui, să deslusească taina chemărilor ce simt neînțelese în toată ființa mea; și sbuciumului meu zadarnic să urzesc înțeles. În clipa în care voiu fi pătruns minunea, să cad țintuit de tăcerea propriei mele fericiri.

Să simt topindu-se în fiecare atom al făpturii mele, tresărirea unui strop din a tot, puterția tăcerii.

* * *

În luminișul strălucitor, ce

scapără ișteț prin frunzele copacilor pădurii, mă aseamăn unui punct, asupra căruiă dogoritorul soare și-aruncă razele mănunchiu, cercând să-l mistue.

Picuri mari de căldură simt strecurându-se prin toate vinele și par'că mă trezesc din altă lume : o nouă viață începe să mi mână gândurile toate, o viață născută din moartea propriei mele ființe.

Tăcere !..

Vreau s'aud murmurul vieții ce se'nfiripează

Tăcere !..

S'aud s'aud bătând din arini viața ce-și ia sborul.

ÎN ASFINȚIT.

În asfințit când peste coama dealurilor cenușii, se pleacă soarele, lunecând pe bolta albastră, în asfințit păcla aurie se spulberă și lasă liberă natura ; în as-

fințit când pânza fumurie se țesă din vârf de deal în vale, prin pădure, legând pe nesimțite copac de copac ; în asfințit când frunzele șoptesc în taină, iar pătura freamătă agale, înălțând imn de închinare noapții, în asfințit când știu că tu desmieri cu ochii învăluiti de visare, în tînderea fără sfârșit, gândurile mele întrebând pe ale tale și dorul meu de aproape, că te cu prind în brațe și te strâng ne bun.

Închid ochii ca să dăinuiesc amăgirea și încrucișate întepesc pe pieptu-mi mâinele, în semn de rugă.

În asfințit minunea-i fără seamăn pentru mine : un credincios ce îndărătnic întreabă lumina care apune și setos soarele și ochii fiecare rază ce se stînge.

Govora 1920.

Petre I. Ghiță

TOHMNA

— SONET —

Își plâng podoaba rozele 'n grădină
Și vântul suflă 'ntruna cu tărie
far pretutindeni e melancolie
Pe rând cad trunzele în ploaia fină

E stinsă astăzi ori ce veselie
O! unde-i primăvara cea senină
Cu flori ce se răsfață în lumină
Acum când totul e în agonie

Și ades o rază palidă de soare
Străbate norii deși și luminează
O clipă doar vieța care moare

Și 'ntocmai ca 'ntr'un vis ce va să piară
Întreaga fire se înseninează
Ca în curând apoi să moară iară...

Const. A. I. Ghiță

DESTIN

Dintr'un destin dumnezeesc
Duc viața țării sub ninsoare ;
Crinii din vas îngălbinesc,
Numai păcatele zâmbesc
În hanul gol și fără soare

Dar astăzi visul proletar
A'ncremenit în vârf de stâncă.
Când seacă vinul în pahar,
Greoiul pas de cârciumar
Coboară'n pivnița adâncă.

De-o noapte, singur, beau și tuș
Și râd când vinul face spume
În cupa mea de om sărac :
— O noapte, scut vreau să te fuș
Pentru durere, pentru lume!

Mihail Munteanu

P A T R I A

— U r m a r e —

— Atunci, vă să zică, tot n'a fost numai vorbă ce s'a auzit, că au de gând să vă ia.

— Ba a fost chiar adevărat.

După aceea Vlad le spuse cum adunându-i la companie, i-au pus pe toți la rând și căpitanul a venit și le-a spus că fiind țara în primejdie, Domnitorul a dat orăz în ca toată armata să meargă să o apere. „Aceasta este datoria noastră” a zis atunci căpitanul. De azi în trei zile aveau să se adune din nou la companie și gata pentru drum. Restul zilei l-au petrecut regulând fiecare muniția lui de serviciu.

— Nă-a dat în urmă drumul să mergem la casele noastre și să venim peste trei zile.

Vlad era gânditor.

— Fă-ți inimă bună, Vlad, îi zise mama Ioana, că bun e Dumnezeu. Poate s'or astâmpăra lucrurile, poate nu vă veți duce — poate n'o mai fi război.

După masă, Vlad ca întodeauna încălăcă pe cal și plecă cu vitele la câmp. După ce ajunse la pășune, descălăcă, dete drumul boilor și priponii caii.

În alte nopți după ce rânduia vitele la pășut, fluera odată, de două ori, până ce-i răspundea vre-un prieten venit tot ca el pe câmp cu vitele. Se adunau așa așa în mulți flăcăi și în jurul unui foc făcut din coceni uscați și adunați după câmp, stau o parte din noaptea de vorbă, de glume, de povești... Dar în seara asta Vlad nu era în voia lui, se simțea obosit — caută loc să se culce, găsi o clăe de fin cosit, îndesă în jurul ei partea unde voia să-și pue capul, se învâli în epângeaua lui neagră, se culcă și începea — să doarmă!

Luna din înălțimea neajunsă a cerului acăpărea pe Vlad cu ploae de raze. Lumina ei bogată și blândă se întindea în jurul lui, călă pe pământ, pe sat, pe întinsul câmpiei, perzându-se în

zarea neatinsă, unde cerul se îmbină cu pământul. Noaptea era atât de blândă! atât de liniștită! Nici un vuet, nici o șoptă. Un greere numai, vecinic deștept, zornăia un cânt — dar atât era de necurmat, mereu același și abia de auzit acel cânt, în cât părea un murmur de mulțumire al lumii ce doarme liniștită și pacinică. — Singur Vlad era deștept, singur era neliniștit.

Și în aceea noapte se oglindea viața lui toată, o viață pacinică și neturburată. Aproape nu avu-vorbă traiul fusese când mai ușor, când mai greu, dar totuși zilele treceau senine și până în stătea lui de douăzeci și unu de ani, nu avusese nici măcar a prevede din durerile vieții.

Era vădit că nu trăia fără griji! Muncea, dar muncea cu drag, căci era pentru mama Ioana și pentru Fira — pe care le iubea el atât de mult! Bucuria și fericirea lor erau culmea bucurii și fericirii lui. — Un neajuns avusese și el: miliția, dar și acela era într-o vreme numai, că doar nu ține cât viața, ș'apoi toți trec pe aci; iacă o datorie trecătoare.

Bietul Vlad numai avusese până atunci alte nevoi. Cu gândul curat, cu inima voioasă, viața lui trecea în muncă, în iubire și în liniște. — Dar în aceea noapte era neliniștit cum nu mai fusese vre-odată; avea un chin în inimă și un neastâmpăr în gând.

— „Război” își zicea el cu neliniște. Numai era îndoeală, îi spusese chiar căpitanul. Război! Dar pentru ce să fie atât de chinuitor acest cuvânt? Abia de auzise că a fost vre-odată, ca de-un basmu și abia de își putea închipui ce e. Cea ce-i turbure gândul era frica că s'a dus liniștea vieții. Își aducea aminte de vorbele Firii: „la război” e rău pe-

tru căți se duc „războiul e vorbă rea”.

„Pentru căți se duc” deci el c să se ducă și idea de plecare fu cea dintâi, care-i turbură gândul. Așa dar o să părăsească casa, pe mama Ioana, pe Fira — pe Fira, pe care o iubea el atât de mult — ea, toată nădejdea vieții și fericirii lui.

Va pleca, și mult timp —... cât timp nu va mai vedea el pe Fira? Că de le-a spus că pleacă nu le-a spus nimeni când se vor întoarce și va sta departe... poate o lună... poate două... de ce nu și un an? Ș'apoi războiul e rău pentru căți se duc, adică nu tot atâți se întorc...

Ah! avea dreptate Fira, războiul e vorbă rea. Va pleca, va trăi departe de Fira, va muri poate fără a o mai vedea...

Dar, pentru ce e război? Pentru ce trebuie să se bată? Căpitanul spunea că inamicii vor să robească țara, dar unde sunt inamicii? Oare lumea nu trăește tot neturburată ca înainte? Nici nu s'a auzit de vre-o amenințare măcar.

Când au plecat de la companie, mergând pe drum, un carar delat oraș, ce știa carte le spunea că el știa bine că de se duc la război nu e pentru apărarea țării, ei numai pentru că așa-i plac Domnitorului, iar că de-ar fi din partea inamicilor, ei mai bine ar sta acasă, fără griji.

Atunci dacă-i așa, cum? după placul unui singur om, ei să-și părăsească casa și pe-ai lor? Să-și pue el viața în primejdie într'un război fără rost?

Și pentru ce? — Pentru ce este el soldat și pentru ce datoric soldatului este să se ducă cri când la război?

Nu e oare nedrept? Nu e nedrept ca liniștea vieții să-i o strice fără cuvânt? — Nu se îndoise nici odată până atunci de

datoria lui de soldat — dar cum? datorie este numai împinare nedreaptă? Nici n'a crezut vre-odată că se va duce la război numai după bunul plac al Domnitorului, fără rost și pe neăștept.

„Barem de-ar fi de vre-un folos barem de-ar fi drept, dar numai așa, pentru ce la război?” își zicea el. Dacă inima-i era de veșnică, ar fi voit să-și împartă cel puțin gândul cu soarta amară. Acei pentru ce? al datoriei îi răscolea conștiința, dar rămănea fără răspuns.

Dar ce putea înțelege bietul Vlad din interesele stat de greu de nemerit ale unei țări? Cum era să vadă prin el însuși unde-i saricirea Patriei? Abia de știa să citească și să scrie, de la un dascăl de biserică și cuvântul Patrie l'auzise la teorie, — îi rămăsesse neînțeles — cuvânt de teorie. Cu toate astea — nu era fără inimă, iubea atât de mult pe ei lui cu cari trăise — cum era ei să înțeleagă nevoile Patriei în afară de nevoile celor ce iubea, cum era ei să iubească o ființă pe care n'o cunoștea: Patrie?

Iar lumea dormea în liniște tăcută în lumina blândă a lunii, greorele, vecinic destept,

zurzoia un cânt abia de auzit, mereu același — ca un murmur de mulțumire, pe când bietul Vlad, bietul copil, sta deștept, cu inima sbuciumată cu gândul tradit de nehotărârea sorții și de nevoile ce de aci înainte aveau să-i turbure seninul trăit și ferit al vieții.

Trecuseră cele trei zile; a doua și trebuia să plece.

— Firo zise Vlad, nu îmi e atât că plec, de n'ar fi că mă despart de tine și nici nu m'ași gândi că în război din câți se duc, nu se întorc toți. Ce nu m'ar chinuși amarul că de-oi muri, nu te voi mai vedea și ve-ti rămâne singure pe lume, tu numai cu mama Ioana. Vezi tu, Firo, e bună mama Ioana și nu știu ce-ași face să o văd mulțumită, dar — Firo, eu pe tine te iubesc cu toată războia.

— Eu n'am alt pe lume decât pe tine. — Măine mă duc. Nu știu când voi veni — de voi veni, dar să știți, Firo, că eu cât voi fi pe lume mă voi gândi tot la tine.

Am un gând... un gând neclintit, nu ți l'am spus nici odată dar azi... Firo, de-o vrea Dumnezeu să mă întorc, am gând să

te fac mireasa mea... vrei tu Firo?

— Da, Vlad, vreau.

— Vrei? A! Cât îmi pare de bine. Atunci fiindcă și tu vrei, vorba noastră să fie sfântă. Firo, juri tu să rămâi nemăritată până voi veni eu... ori până vei avea știre că am murit?

— Jur, Vlad.

— Dacă-i așa, jur și eu că de mi-e scris să mă însor, alta pe lume nu voi avea decât pe tine. O licărire trecu în inima întunecată a lui Vlad, ca un surâs de alinare pe-o față suferindă.

Când va veni, gândea el, Firo va fi mireasa lui, a lui pentru totdeauna. Ea a voit, ea a jurat, ea, iubita lui că îl va aștepta până ce va veni — și de ce să nu vie? Doar nu e așa de crud războiul, mulți se reintorc — dar poate, cum zicea mama Ioana, s'or astâmpăra lucrurile și n'o mai fi război. O! da, va veni, va veni, nădădușea ei, Firo l'asteaptă, Firo îl iubește și când va fi reintors acasă, atunci — o! atunci... Cât de fericit fu Vlad în elipa aceia!

(Va urma).

Virgil Broegăreanu

RELLY

Tu ți-ai pus, frumoaso, iiea
Cea de sărbătoare,
Rochia mândră cu mărgela
Flori la 'ncingătoare.

Am plecat apoi la horă;
Tu cătai la mine,
De-mi păreai o Cosinzeană
Din povesti senine

Și-am jucat în tactul cobzei,
Pe'ntrecute hora;
Când ne iscodeau în taină
Cebii tuturoră!...

George Baiculescu,

Eram numai o umbră

Eram numai o umbră în calea ta, o umbră...
Un nor pustiu — o pată — pe cerul de azur,
O turburată undă plutind fără murmur
Pe luciul unei ape curgând sub zarea sumbră

Când mi-apăreai, tăcută ca floarea albă, a nopții
Purtând lumini ascunse pe gingașe petale,
Îmi luminai în taină întunecata cale,
Erai eternul zâmbet în neînțelesul sorții.

Perit-a noru'n lacrimi sub sbuciumul vieții
În veci să sbate unda în freamătul durerei,
A nopții albă floare din umbrele tăcerii
Era un vis ce trece cu zorii dimineții.

N. Ghindaru

POVESTE CU TÂLC...

— „Să te sărut mica mea“ — și cercând s'o prindă în zbor, împetritatul sticlete își ostenea aripioarele-i plâpânde, suind și coborând în urma drazei sale, voioasă, strengărită, așa cum îi stă bine unei ciocârlii copilăroase. Une ori făcea pe supăratul — noi știm în taină, că era mai mult oboșit de cât supărat — și atunci se lăsa pe o creangă de cucută, de trandafir sălbatec... și din ciocărlie neobosită, cîrbind cu flos se apropia de-i lovea cu falfăirea aripei gulerasul albicios, îi atâta: — „Misiu! ai oboșit... vezi că nu mă prinz? — și o spunea asta cu atâta duioșie în glas și cu atâta parere de rău, că iarăși amorezatul își întindea aripioarele-i cu roșu și cu galben, și cu albastru și cu alb, pornind pe urma visului de dragoste... Știusse ciocărlia ce îndrăgește: un sticlete mic și așa de frumos! Pe haina-i luciaa culorii carite zăpăceau, se imbinau una cu alta și îți luau ochii. În jurul gâtului un guleras de puf albicios, iar piciorusele încălate cu pînțeni aurii ne spuneau că domnul sticlete e lu-eru mare de fudul. Fata îi era îmbujorată totdeauna de prea mare fericire, cum și de sănătate. Se zice — desti ne-a spus-o un mare flecar, tintizotul — sticletele nostru își dă cu dresuri: se spală în flecare dimineată cu roua de pe trandafirii albi, își face unghiile cu catifeaua garoafelor însăngerate, se parfumează stînd ocazuri ascuns în potirul erimilor... și câte! de-a reușit să fie atât de ferchez. El știe câte lumii a robit, cunoaște nebunia fetitelor ce s'ar multumi numai cu zâmbetul său și c mândru cu nu le bagă în seamă, că nu se gîndește de cât la aceia care a știut să-l iure, și e crud, puțin îi pasă de plange o turturea, de oftează ♦ porumbită!

De la un timp a ostent și ciocărlia. S'a lăsat ca o sagea-

tă într'un tufăriș și el o caută, o cheamă în turluri tremurate. I-a văzut hăinuța cenușie, s'apropie tiptil... și pe negăndite o acoperă cu evantaiul aripelor întinse.

— Tu am prins hotoaică mică! — și ea fericită nu se împetriveste, închide niștețele-i pleoape, și visează cel mai frumos vis al dragostei... un licurici îi vede, își întoarce capul și se stinge de rușine.

Iar glasurile lor de-abia șoptese, miulate, stinse.

— Mă jubeseși motul meu drag? — Ciocărlia deschide ochii mari, îl învăluie în privirea-i drăgăstoasă, oftează săltându și sânuț frământat de doruri: — Mai mă întrebi, urâtule mic și drag! Nu vezi că fac pentru tine, cu căta patimă mă dau tie, tie... — și sticletele-i multumit, fericit: îi acoperă fata, gâtul cu săruturi pățimăș de se mira singur: — bine mai sărut!

Li se pare că-i soare prea mult acolo și sbor o leacă mai la umbră, sub o tufă de păvădie înaltă. El aproape întuneric aci și dragostei... știm noi — nu-i prea place lumina... iarba fosnește. S'au speriet a mândoi, dar au căeșat cîrînd de seamă: un cărăbuș cuminte ce pleacă supărat că i s'a stricat somnul. Mosneagul totă zina doarme. Si iarăș ciocărlia înfometată de patimă... poftă vine mîncînd... își desmierdă dragul, îi prinde eoul în el său și îl sărută lung, lung... de-și înfioară iubitul.

Si iarăși desmierdările porneșe suvol, pățimăș, duioș:

— Mă iubesti? "

— Mult, ca un neban! Un botisor... și încă unul... ce frumoși ochi ai azi mică dragă și scumbă, și scumpă!!

— Ce drăguț esti... urăciosule... de m'ai iubi tu cum te iubesc eu! Am să te jubese o vesnicie...

— Moș cărăbuș deschide ochii mari, apleacă urechea ascultă pitulatul... de la un timp

zâmbeste... din ce în ce mai mult, nu se mai poate stăpîni... și rade, rade cu hohot!!

* * *

Dar într'o zi micutului i-a spus în șagă răutăcioasa turturea:

— Bonjour misiu! — turturelele sunt fete culte, crescute în pension.

— Ce ți face adorata? O văzui cu vrăbioiu — și a sbrutat rîzînd ironic. Gînduri negre au început să-i neliniștească: — Ce vrăbioi? De unde până unde? Nici nu-l cunoaște... sbrura o leacă și iar prindea să se gîndească: — Ce răutate! Turtureaua totă viața ei a fost o intrigantă. Ciocărlia... un părjit de vrăbioi, gros, cenușiu și jerpelit... as fi copil să o bănușesc — voios și sprinten s'a înălțat, pitînd în cântecul de veselie.

L'a auzit cucoana ciocărlie și i-a strigat: — „Urâtule! de eri nu ne-am văzut și nu aveai de gînd să mă întîlnești? "

— Dar i-a iertat și a împăcat-o cu un sărut. S'au sbeurguit nițel și când să plece dumneaei, că era grăbită și a adus aminte s'a întrebat-o:

— Cunoști pe vrăbioi? "

— Ah! pe vrăbioi?... Purtin... e foarte spiritual și rade, rade... un neban! Doar de eri îl cunoșci, odată i-am vorbit... A sbrutat fără alt răspuns.

— Prin urmare îl cunoaștea, deci nu l-a mintit turtureaua. Mai știi? — și fără să-și dea seama sbrură și el pe urma ciocărliei. O văzu lăsându-se într'un tufăriș de crisanteme. Nu îndrăznea să se gîndească: — De ce a plecat așa de grabă? ce caută în grădina unde n'o mai văzuse nici odată? — Parcă-i spunea ceva lăuntric să astente și se lăsa lângă o garoafă, cîtînd sprv crisantemă.

S'apropie încetșor și parcă auzi șoapte. Cercă să tragă cu urechea, iar se mai apropiea.

mai mult și rămase pironit locului, cu ochii mari, zăpăciți: era ea, sărutând cu patimă ciocul gălbejit al vrăbioiului. Iar el o străngăa la pieptu-i beat de fericire. Se ridică drept în sus, își întinse aripile și le auzi șoptele: — „Mă iubești?” — „Micule drag și scump... mult, mult de tot, o vesnicie...”

De sus îi vedea lămurit, simțea cum își pierde cumpătul. Fălăfâi din aripi și năpraznie se lăsă jos cercând să înfigă ghiarele-i în gâtul vrăbioiului. Cineva sbură ca o săgeată, tipând de spaimă.

Se auzeau prin ramuri cîșpitul celor doi, cîșpit de ură și durere; se clătinau florile mari, foșneau. Pe o cracă ră-

săriră amândouă odată... se ropeziră unul în altul... și vrăbioiul își luă sberul cercând să caute urma ciocărliei. Un mototol de fulgi și pene căzu în țără și pe o crisantemă albă ca zăpada picură o lacrimă de sânge.

Vintilă Pană

Iarăși o potrivire interesantă

Cu mai vechi cunoscut d. E. Lovinescu își luase greaua sarcină de a introduce în salonul literaturii noastre poezii cari promit — neapărat acei care promit în direcțiunea vederilor directorului dela *Zburătorul*. Presentările se făceau în coloanțele acestei reviste, după ce mai întâiu, d. Eugen Lovinescu, cu gestul înmănușat al omului de bine, schița meritele noului venit. Poezii: I. Barbu, M. Romanescu, I. Buzdugan sunt primii călăuziți de fracul directoral la butoniera căruia se ofilește palida floare a simbolismului.

Fapta d. Lovinescu este demnă de toată lauda și noi o admirăm — o admirăm cu drept cuvânt — căci dese găzduind adesti necunoscuți se făcea, întru câțva, garantul lor. Dar, este lucru în deobște cunoscut, că în foarte puține împrejurări poți găsi toate cusurile și toate meritele unui mușafir. Primind în coloanele revistei pe tinerii adesti d. Lovinescu este numai un om care respectă tradiția sfântă a ospitalității. Așa, cel puțin, credem noi — și vrem să credem această pentru a ne explica, fără a-l păgubi pe d-sa, un foarte interesant fapt.

În vorba de d. I. Buzdugan. Privim cu multă simpatie în cățile poetice ale unui tânăr care atât mai mult cu cât acest

tânăr vine dintr'un ținut unde literatura este foarte puțin reprezentată. Și, fiindcă simpatia noastră este atât de legitimă să ne permită d. Buzdugan a-l face atent asupra ultimei poezii, pe care d-sa o publică în *Zburătorul* „Cu Soarele”. *)

Pe culmea muntilor, virgină,
Se 'ncinge lupta într-o Soare
Și Noapte — hordica rēghă —
Cu negrele-i oștiri barbare.

Cumplită lupta se 'ncinge
Între 'ntinerie și lumină.
Dar soarele săgeata-și frânge
Și nopții steagu învinș și'n-

[chină...

Și... pentru a întregi ideea poetică a versurilor acestea, tot cu voia d. Buzdugan noi vom adăuga o strofă din „Noaptea de vară” a lui Cerna:

„In apus e luptă 'ncinsă
Între noapte și lumină...
Ziua 'ngenunchiază 'nvinsă —
Codrul, apele suspină”.

!Cudată potrivire!...
Și'n nopți pe câmpul singuratic
Se stinge Soarele, stegarul...

— zice d. Buzdugan: iar Cerna care, probabil, o fi privit același tablou — ba, poate o fi... stat la aceeași masă pe care s'au scris

versurile din „Cu Soarele”, spune:

Umbre moi întinde ceală,
Pe când raze cad în țără:
Steaguri lungi plecută 'n țără
Unor oște biruitoare...

Am amintit poetului basarabean — ne închipuim — lucruri interesante (ne închipuim numai, căci, se poate întâmpla ea pentru d. Buzdugan să nu fie de loc interesante, fiind însăntea noastră cunoscute de d-sa și atunci interesul d-sale pentru întâmplarea aceasta scade — așa se întâmplă când îți repetă cineva un lucru cunoscut! — dar, în cazul din urmă, crește, poate, interesul cititorilor.

Singurele versuri unde d. I. Buzdugan pare (am spus: pare) a fi original *) sunt următoarele:

Dar mâini cu zorii dimineții
V'a învia din noaptea morții:
Sus inima învinș ai vieții,
Că el veți fi stăpânii sōrții!

Patru versuri... Pot ele rădăcumpăra... potrivirea celorlalte??

Dubioasă problemă!

Pitești.

A. Bădăuț

*) Ideia ultimă este, în adevăr, alta; dar, este ca și în poezia lui Cerna o iluminare de optimism — aceiași cheinare!

IN LOC DE CRONICA TEATRALĂ

Sâmbătă seara, 21 August, a avut loc în sala de marmoră a hotelului Bulevard un banchet pe care scriitorii și artiștii dramatiei l-au dat în cinstea noului director al teatrului Național — poetul Victor Eftimiu.

Această a doua sărbătorire a unui poet cărui i se încredințează o înaltă demnitate în Stat, însemnează încetarea epocii de suferință morală și materială a scriitorilor români, căci scriitorilor: literaților, poeților și autorilor dramatiei, acestor ougetători cari prin realizarea operilor lor au fost promotorii civilizațiunii moderne, lor care în trecut au suferit un dureros apostolat pentru a înfrumuseța graiul și a înobilă simțirea, lor li se cade să fie chemați, cel puțin, să conducă instituțiunile de cultură și artă.

Dacă în mica Românie nu s'a obișnuit să se facă astfel, dacă în acel trecut, atât de trist pentru istoria noastră literară nu li s'a dat nici onoari, nici considerație și adese ori nici puțința de a munci pentru subzistența lor. — astăzi se pare că vederile oamenilor poliției în conducerea Statului, — sau lărgit, — călătă au lărgirea hotarelor țării de oarece strălucitul cântăret al Oltului este ministru

al artei, iar nu, — cum s'ar fi petrecut altădată, — vreun abil politician.

Astfel că banchetul de Sâmbătă seara prezidat de ministrul Artelor a fost prezidat în același timp și de poetul Octavian Goga. El în toastul său a declarat că deși i se pronunea mai multe personalități politice pentru direcția teatrului Național, a preferat să dea primului nostru teatru un conducător care să cunoască nevoile scenei, caracterul și dorințele publicului, d. Eftimiu care a probat atât de frumos prin multele și apreciatele sale opere de artă dramatică, înțelegerea acestei arte.

Poetul Eftimiu la a cărui sărbătorire au luat parte cei mai de seamă literați și artiști dramatiei, și-a retras piesele sale din repertoriul teatrului Național, aceasta pentru a nu i se imputa că a ținut direcțiunea cu scopul de a monopoliza teatrul pentru reprezentarea scrierilor sale și mai ales pentru a determina și înlătura din repertoriu piese scrise de membrii comitetului de lectură ori cât de meritoase ar fi aceste piese, ele ocupau scena toată stagiunea suprimând singurul simulient pe care îl aveau au-

torii dramatiei de a scrie piese de teatru.

Din această cauză producția dramatică pare atât de săracă în țara noastră.

Cine să mai scrie piese de teatru când cartioanele bibliotecii sunt pline de drame și comedii găsite bune și primitive de directori și comitet, dar așteptând să se joace mai întâi nesfârșitele piese ale directorului.

În cecece privește retragerea pieselor d-lui Eftimiu, din repertoriu publicul să nu se îngrijească, căci ele vor fi reprezentate de altă companie dramatică. Operele nemuri, toate prin frumusețea lor, găsească ori când lumina unei rampe.

Această hotărâre a noului director face dreptate culegătorilor de roze din frumoasa sa poemă.

Parfumata lor recoltă nu va mai servi numai la îmbogățirea editorilor și la o glorie postumă.

Cei care sunt în viață își vor vedea operele reprezentate.

Celor care nu mai sunt, — cum este Ștefan Petică, — le va împleți fratele lor, poetul Victor Eftimiu, frunzele de laur între rozele care împodobească mormintele lor.

N. Macedonski

IDEILE UNUI PROST

DESPRE COADA

Amos de dat o telegramă. Ce spectacol! Intr-o sală destul de mare cu numeroase ghișeuri, — proporțional prea multe pentru telegramele externe, ferăstruele ghișeurilor, — micile locuri pe unde ar mai putea veni puțin cor nenorocitelor dudui dinăuntru, — eu totuși invizibile, astupate complet de o masă omenească de ambele sexe și de toate clasele, masă care tresăla neasămăpărat ca un rou în jurul soarelui. Nerăbdători cu toții vor să pătrundă cât mai de grabă în centrul rotului, indiferent de rând, picioarele, coatele, străiele vecinilor animați de aceeași dorință.

Chiar lipiți, — pot spune turbiști de măsura ghișeului? sau trei, — fericiți sau nefericiți? — Și cari cei puțin unul mai iscoditor își vâră și capul, urmărind mișcările funcționării: număratoarea cuvintelor, taxarea, etc., întreruptă de un gîngăș „aff...!” și ștergerea sudoare.

Când fericiții, — sau nefericiții, — oare a terminat primind obitanța și restul, nu fără discuții din cauza lipsei de măruri și la public și la oficiu, vedeți a reveni la lumină și a scăpa de presiunea la care a fost supus, trebuie să dea o luptă în față regula pentru a răzbate prin soial cu tendințe contrarii. Cu vigoare, împresurat, strivit, încearcă cu vigoare dând din mâini și din picioare desperat, fără a mai avea seama de protestările din jurul de părălala hainelor sfâșiate, de pocnetul bumbilor săriți, de dispariția subtilă a unui port-moneu, reușind în fine să-și croiască un drum prin roiul în svârsoare, ca Machenssen la Lodz, răsturnând toată rânduiala, ce-l făc cap ajungând în coadă ori pe dos, și ese la liman lăsând în urmă lui vuetul caracteristic roturilor omenestii. Pipăindu-se spre a-și constata pierderile proprii, ese alurt din sală, trecând pe lângă gardianul în uniformă să mențină ordinea“ zic

eu, dar ei ca om inteligent zice altfel.

Și același luptă se dă la toate ghișeurile, însoțită une ori de amenințări, ba chiar și bătăi. Un mînat spectacol de cinematograf, care m'a făcut să uit de telegrama mea și care de ar fi văzut în stră-nătate nu ar fi crezut că e filmat într-un grandios palat din capitala unei țări europene ce se pretinde civilizată, Belgie și Orientului.

La recomandate, telefon, gară, piață, pretuțindeni aceeași inghesuală cu pierdere de timp și pri-lej de operat pentru pungăși. Politetă, buna cuvîntă dispere, lipsa de educație publică ștergând orice urmă de educație personală.

Și în prostia mea mă întrebam; oare așa să fie mai bine, așa ceva se petrecea pe unde am rătăcit? Nici în Africa (Alger, Tunis, Alexandria, Tanger), nici în Asia nu am asistat la scene atât de sălbatice. Cu aceeași naivitate mă întrebam: atât de repede să se fi nîtat la noi ordinea din timpul ocupației, și ce e drept e drept, ce adusă de ruși în Moldova, chiar la prăvăli, necum la oficiile publice?

Tot în prostia mea mă întrebam; oare nu s'ar putea totuși îndrepta cu o plăcîrdă cu litere mari afișată la ghișeu „Faceți coadă“? Iar funcționarea dinăuntru să aibă ordine severe ca îndată ce nu se păstrează rîndul, să închidă ghișeul lăsând pe nerăbdători moluzi?

Și gardianul care une ori strică însuși rînduiala, pentru a trece în baza uniformei, o telegramă, un mandat, sau colet peste rîndul celor ce asteaptă în inghesuală, nu ar putea să se mărginească la serviciul pentru care e pus și pe care nu-l face?

În orice parte din lume s'ar merge, s'ar vedea că grație „coadole“ pe cari în... „prostia“ lor s'au impus-o, totuși merge liniștit frumos și repede. Publicul de

acolo, din prostie probabil, da oarece lucrul l'am admirat și eu, deși poate a provocat zămbetul conaționaliilor mei, se așează singur la rînd, impune singur la ordine pe inteligentul care ar voi să ia înaintea altora, fără intervenția gardianului, iar cel care din păcate ar insista să nu se așeze la coada coadei, e exclus cu totul, dat afară din sală și amenințat.

Acolo însă timpul e bani și fiecare, de la ordonanță până la general, de la servitor și până la ministru, trebuie să se supue principiului egalității, asteptându și rîndul așa cum a venit.

Și în prostia mea nu am izvoles de ce mai e nevoie la o telegramă de adevărită? Și de ce nu se aplică sistemul spațioal: fie, care să lipească pe telegramă valoarea în timbre și să o arunce în o cutie specială?

Direcția generală a postelor ar putea lua măsuri și delegați ai legii pentru educația cetățenească ar putea câte o oră două să supravegheze și impue cu politeț executarea lor. Odată obiceiul prins ar rămâne, cum a rămas și urătul obicei actual, în care muschii cei mai tari, obrazul cel mai gros și une ori o poziție socială mai înaltă, dă dreptul celor mai târziu sosiți să ia înaintea celor ce se găsesc deja la ghișeu.

La tramvai nici nu mai vorbim! Orice vagon îți face impresia unui ciorchișe bătute, între boabele-oamenii căreia a dispărut orice noțiune de educație, bun simț, pudoare, omenie, etc., și nu poți pricepe cauza acestei decăderi. Asa ceva nu am văzut nici în orientul Constantinopol. Să cerce numai cineva să se urce după ce controlorul a strigat „azăr“ ori să se agate de scară Cravașa jandarmului italian, englez sau turc îl readuce la o viață, chiar de ar purta fes dela Schlik ori redingotă dela Cotte-reau! Le dă bătăe pentru a putea

intra, e drept, dar odată vagonul complet, s'a terminat dacă nu îți e milă de propria spinare.

Și nu pricep cum de nu se găsesc și la noi agenți, controlori și mei ales crevașel și iar nu pricep cum cei cari vin, nu zic din Germania sau Anglia, unde și echipajul împărătesc se opreste la semnul umilului vardist, ci din Paris, — orașul dezordnei (?), — în socotesc pe frațuzi atât de proști, de au răbdarea să aștepte ore întregi, cu numărul de ordine rupt dela stălpul stației în

mână, până le vine rândul să se urce în tramvai? O femeieșcă slabă e conductor, și glasul ei e ascuțit, respectat de sute de nerăbdători, — dar frațuzii sunt niște prosti, nu au venit la noi să vadă că e mai inteligent să te la pălue pe conductor, să ameninți pe vardist și să te grăzești că în 24 ore îi dai afară!

Și pe când la noi nu pricep nimic, acolo, de cum treci granița noastră, pricep, cu toată prostia, că omul cu cât e mai sus pus sau poartă o un formă, cu atât

trebuie să dea exemplu de ordine și la nevoie să o impună, dând concurs orgavelor în drept.

Cu un cuvânt: nu pricep cecece văd și mă întreb dacă nu s'ar câștiga mai mult din toate punctele de vedere, dacă s'ar înființa și la noi de autorități și cu concursul publicului, faimoasa coadă. Dacă e o prostie, să mi se spună, — însă repet: numai în țara noastră am văzut cecece cu toții vădem și nu ne face cinste.

B. B. Dejamare

NOROCUL

Charles Baudelaire.

Ca să ridic așa povară,
Dă-mi, tu, Sisif, a ta voință;
Vreau să lucrez cu stăruință,
Dar Arta-i lungă, Timpul sboară.

Nu către vreun mormânt celebru,
Ci către-un cimitir uitat,
Biet sufletu-mi indoliat
Se'ndreaptă'n ritm de marș funebru.

O, câte nestimate rare
Dorm pe vecie părăsite
E întuneric și uitare!...

Și câte flori cu mândră haină
Nu-și risipesc nebănuite
Parfumul dulce ca o taină!

Ana Niculescu-Codreanu

TOAMNA

Vine toamna monotonă,
Dureros cu jale multă.
Codrul pustii și negru,
Numai vântul gol l'ascultă!

Rară-i iarba, suptă, zmulșă
La izvoare. Mult mânănită
Floare-albastră își îngroapă
Tineretea-i risipită!

Berzele sau dus și ele,
Plânge-o moară în târziu
Plânge-o inimă de jale,
De'ntuneric și pustiu!

Petra

POSTA REDACTIEI

Tit. Olar. — Proza d-v. merge ca idee, provincialismele și stilul o fac nepublicabilă.

Salomeea. — Nici de data aceasta. Nu mai alergați după originalitate. Ideii sunt, forma lipsește.

I. Lungoim. — Nu. Prea banal.

Florescu-Tăranu. — Nu cu-voasteti însemnătatea ritmului

în poezie. Fondul versurilor nu e lipsit de interes, dar...

Rodu Ion. — Bizară de tot „Ideea” d-v, dar nepublicabilă.

Părulescu Teodor, M. Stețcu, M. -lin, H. — C. Galitză, Ella Năluță, D. Negulescu, O. Mauriciu de data aceasta nu se pot publica; mai încercați.

I. Antonescu — Idei frumoase, amestecate fără regulă, într-o a-

valanșe de adjective, descrieri inutile, căutați să fiți mai concis.

D. Br., traducerea fidelă, versurile defectuoase.

V. Steian și E. Vernescu. — Ingrijiiți de forma versurilor d-v, și ve-ți reuși.

T. V. A. G. — Ai ghicit poate că forma lasă de dorit. Te rog trimite altceva.

RUBRICA JOCURILOR

SERIA XIe

SOLUȚII

1. ARITMOGRIF

de Valeriu Miteanu

Moaște
Amilcar
Rege
Năutul
Avaritție

Marna Erete

2. ARITMOGRIF

de V. Gane

Divan
Eimosai
Nisip
Irina
Sirop

Denis-Papin

3. ANAGRAMĂ

de Gr. Vasiliu Iași
Cazac

4. PALINDROM

de Ettinger R. S.
Potop

5. ȘARADĂ

de Mayer Zilberman
Na-var-in

6. ANAGRAMĂ

de Gr. Vasiliu Iași
Anul-Luna

7. JOC IN TRIUNGHIU

de Mayer Zilberman

L I M A N
I S A C
M A C
A C
N

8. ȘARADĂ

de Gr. Vasiliu Iași
Car-tuș

9. CUVÂNT PĂTRAT

de Cleo C. Polizu

D I N A R
I D I L Ă
N I M I C
A L I T A
R Ă C A N

10. JOC ROMBIC

de Iunius Mihăileni

S
C A R
C A L I N
S A L O N I C
R I N U L
N I L
C

11. ANAGRAMĂ

de P. Gr. Vasiliu Iași
Alah-hala

12. ȘARADĂ

Stir-bey

13. PROBLEMĂ

de Adrian G. Stoicescu
Epușorul ușa rupe

14. TRIUNGHIU IN DESCREȘTERE

de Mayer Zilberman

V r a n a
r a n a
a n a
n a
a

15. ÎNTREBARE MISTE- RIOASĂ

de Mayer Zilberman
Conjucția și

16. OMONIM

de I. P. Langberg
Atlas

17. INCURCĂTURĂ

de Glasberg Maximilian
Liviu Rebreanu

18. DUBLU TRIUNGHIU

de Mișu Constantin

A
A r
I c i
A c a s
A r i s t o f a n
o g a r
f a r
a r
a

19. Joc de șah

de Francisc Ion

Dar George-ăl nostru cum o ducă?
Sub ghe taică și sub cruce,
Lovit în piept d'un iatagan
din Trei Doamne
de C. Coșbuc

20. ANAGRAMĂ

de Ioan Buș

Roma—amor

DESLEGARI

Au deslegat:

1 joc: Isidor Abramovici Do-
rohoi.

2 jocuri: Haim Zeissman Iași,
Sava Mitican Husi, V. M. Leonte
Loco.

3 jocuri: D'arp Loco, Robert
Rosenzweig Brăila.

4 jocuri: Leona, Paula C. Eșanu
Huși, Al. M. Nițescu T.-Jiu, Părâr
Aurel T.-Jiu.

5 jocuri: Cornel I. Marinescu
Pleșoiu Loco, Ion Gh. Mănescu Olt,
Marinescu Efstate Galați, C. C.
Soțu student Loco, D-ra Ecaterina
Căp. Iov Pitești, A. N. Sava Huși,
Samson L. Roman, D-ra Ilcana A.
Levy Corabia, Ioan Bordeianu.

6 jocuri: M. Negoescu Loco,
Barbu Delescu Giurgiu, Glasberg
Maximilian Loco.

7 jocuri: Isac Grunberg Ploesti,
Lenuța M. Negulescu Loco, Cleo
C. Polizu Bârlad, A. C. Vasilescu
și Moise Hună Iași, St. V. Ionescu
Ploesti.

8 jocuri: St. V. Ionescu Ploesti,
Puiu I. Necula Iași, P. Gr. Vasiliu
Iași, Mihail Dobrovicescu Baia de
Aramă, Maria G. Dumitrescu Te-
chirghiol.

9 jocuri: Salvator Heller Brăila.
11 jocuri: Glasberg Maximilian
Loco.

12 jocuri: Carol Goldfracht
Brăila, Berhardt Weisberg.

14 jocuri: Herman Novac Galați,
Marcu Schwartz Galați.

15 jocuri: Mayer Zilberman, Ga-
lați, Richard Rang Bacău.

16 jocuri: Isac I. Grünberg
Ploesti.

17 jocuri: Maria Mawr Loco,
Petre H. N. Georgescu Loco.

18 jocuri: Panait C. Vâlcescu,
Loco, Cristea I. Spiridon, Bârlad.

19 jocuri: Ioan și St. Vasiliu
Bârlad.

Iutreaga serie de 20 jocuri!
Ioan Buș Călărași.

SIFILITICII

poț urma tratamentul cu medici
specialiști la cabinetul boalelor
de piele, sifilis și venerice

SALVATOR (fondat 1906)

Tratamentul Blenoragiei cronice
prin Metode electroterapeutice
Controlul diagnosticului clinic prin:

ANALISA SĂNGELUI

Injectii intravenoase cu Neosalvarsan
SASAGIUL ROMAN No. 9 (lângă
Centrul National) Cons. 11-1 și 5-8
TELEFON 3381 483

Dr. L. GHELERTER

Boale Interne și de Copii

Consult. 4-7 d. a.

Str. Matel Basarab Nr. 1 bis.

în fața Liceului (prin Lucaci) 1000

Dr. Scarlat Lupescu

POST MEDIC DE SPITAL

— Vindecă complet —

Blenoragia, Sifilis

Injectii intravenoase, Cer-
cetări microscopice

Str. Carai 38. Consultații 8-9 dim.
1-4 și 7-8 seara. 951

Dr. L. L. Russ

consult. BOLI INTERNE, spe-
cial BOLI de PIEPT, STOMAC

INTESTINE Dala 12-1 și 3-5

d. a. str. BASARABIA No. 35

(fostă Occidentului)

TELEFON 2535 570

Mangal de Lux

uscăt și fără praf, în
pachete de 1 kgr. și
cantități mai mari în
sacii, transportat la
domiciliu

— VINDE —

Soc. în Com. Anglo-

Rom. de Comerț

FRIDMAN & Co.

Str. Stavropoleos 5 etaj I
Telefon 1488 44

Marele depozit de Piatră

„Uniunea cioplitorilor în piatră”

Carierela Tg.-Ocna

Ieronim Scurtu

Furnizează pretutindeni

Tocile de ori-ce dimensiuni. — Semne de mormintă
evreești ca: Tomuri, Mațive, Plote, Monumente după
planuri. — Piatră cioplită pentru construcții. — Blocuri
de piatră de ori-ce mărimi, etc. etc.

Pentru comenzi și informațiuni:

Strada Uzinei Nr. 3, Tg.-Ocna. 1028

De vânzare

Auto-Camioane diferite mărci și tonaje

Asemenea turisme FIAT

Toate în perfectă stare de funcțiune la

Societatea Metalică, Str. Marconi 3 Etaj

3 și la Depozit Calea Rahovei 122. 944

PAHARE groase pentru Restaurante, Câr-
ciumi, Hoteluri, Cofetării, Ca-

fonele și Lăptării, **Tuici** Dorobanț și obișnuite, stic-
le pentru apă, **mașini** și **fitiluri** de lămpi, **lămpi**

„Ditmar” Nr. 5, 8 și 11 cu **oglinzi**, Tasuri de
alamă și tablă, **Sticle de lămpi** indigene și stră-

ine, **frigatoare**, **sticle medicinale** rotunde și
ovale, **ventuze**, sticle pentru **cerneală** și **gu-**

mărabică.

și alte articole au sosit
la DEPOZITUL din strada Blănari Nr. 20. 1088

FABRICILE de CIMENT REUNITE din ȚARA

fiind în plină activitate de producțiune și
având cantități mari disponibile, pot exe-
cuta ori-ce furnitură

Pentru informațiuni și comenzi a se adresa:

**BIROULUI de VANZARE al FABRICELOR
de CIMENT REUNITE**

967 din București, Str. Sărindar Nr. 12. Telef. 20/22.

SĂ DESCHIS
 în STR. VENEREI Nr. 3 (prin calea Moșilor) București

DEPOZITUL PERMANENT

DE MAȘINI, UNELTE ȘI SCULE AL

Firmei E. Sonnenthal

Viena – Berlin

De vânzare: Strunguri obișnuite și automate; mașini de tăiat ghi-venturi; mașini de găurit; mașini de rabotat; mașini de frezat; mașini de ștanțuit; mașini de șlefuit; Polizoare; Prese cu șurup; Prese de mână; Forje; Ventilatoare; Burgii spirale în orice dimensiuni; Alezoare; Freifere; Ferăstrae metalice; Raibăre filiere și accesorii; Macarale; Menghine; Menghine de mână; Lămpi de lipit; Oale de grafit; Universale pentru strunguri; Șeibe; Instrumente de măsurat și trasat; Aparat de control la strunguri; Valțuri pentru țevi; Scule pentru Pioneri.

Scule de tot felul.

Numeroșii clienți cari s'au înscris pentru aceste mașini, unelte și scule la **OFICIUL ECONOMIC AL ROMÂNIEI, reprezentantul general pentru România,** sunt rugați să viziteze de urgență depozitele pentru a putea fi satisfăcuți din timp.

Correspondența se va adresa:

Oficiul Economic al României
 București, calea Victoriei Nr. 1

145

DEPOZITUL BANCEI SINDICATULUI MORĂRIȚOR DIN ROMANIA

Birou tehnic

Strada Smârdan No. 18. – IN CURTE
 Director, SOL. M. GROSSMANN

Col mai mare și mai bine asortat depozit cu articole tehnice, electrice și sanitare din țară.

Specialități:

PÂNZA DE MATASE ELVEȚIANĂ
CHINGI DE CÂNEPĂ
CUPE și ȘURUBURI pentru ELEVATOARE
CURELE de PIELE ENGLEZEȘTI
GURBLE de PĂR de CĂMILĂ ORIGINALĂ
CURELE DE BALATA „EXTRA“

SUMBAC de ȘTERS
PIETRE de ȘMIRGEL
BURGNIE SPIRALE
PILE, CIUCANE, CLEȘTI
TEVI DE FER ȘI ACCESORII
GARNITURI DIVERSE

PREȚURILE CELE MAI MODERATE